

Absztrakt az MDE 3. konferenciájához

Álom és Egzisztencia

Szummer Csaba (Károli Gáspár Egyetem): Spontán értelemképződés és retroaktivitás az álomban és az álom felidézése során

Az álom olyan mentális működési mód, amelynek során a külvilágtól izolált tudat saját magát facilitálja emlékekkel és fantáziákkal, az intencionális értelemalkotást pedig kiszorítja a spontán értelemképződés. Maga az álom Ding an Sich, csupán a róla szóló narratív beszámolók állnak rendelkezésünkre. A laboratóriumi álmokutatások megkülönböztetik a spontán módon felidéződő és az „elfeledett” álmokat. Mind a köznapi, mind a fenomenológia felfogás az előbbiekkal azonosítja az álmokat. Ha kiterjesztjük vizsgálódásainkat az „elfeledett” álmokra is, az álmok mélyebb megértéséhez juthatunk el. Az álmokképekre többé nem úgy fogunk tekinteni, mint kész értelemalakzatokra, hanem mint a spontán értelemképződés alakulóban lévő, fluid mintázataira. Az álom felidézése során, az álom értelemalakzatait beleállítjuk a szavak rendjébe, egyúttal narratív formába rendezzük őket. Az álmok felidézése során a retroaktív értelemképződés jobban érvényesül, mint egyéb élmények felidezésénél.